OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Oppimiseen liittyvä liikkuvuustilanne Suomessa ja näkökulmia komission ehdotukseen liikkuvuussuositukseksi

Eduskunnan sivistysvaliokunta, kuuleminen 8.2.2024

Mika Saarinen
Johtaja, Erasmus+ kansallinen toimisto
Opetushallitus

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN ULKOMAANJAKSOT SUOMESTA JA SUOMEEN 2016-2022

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Pitkäkestoiset ulkomaanjaksot (vähintään 3 kk)

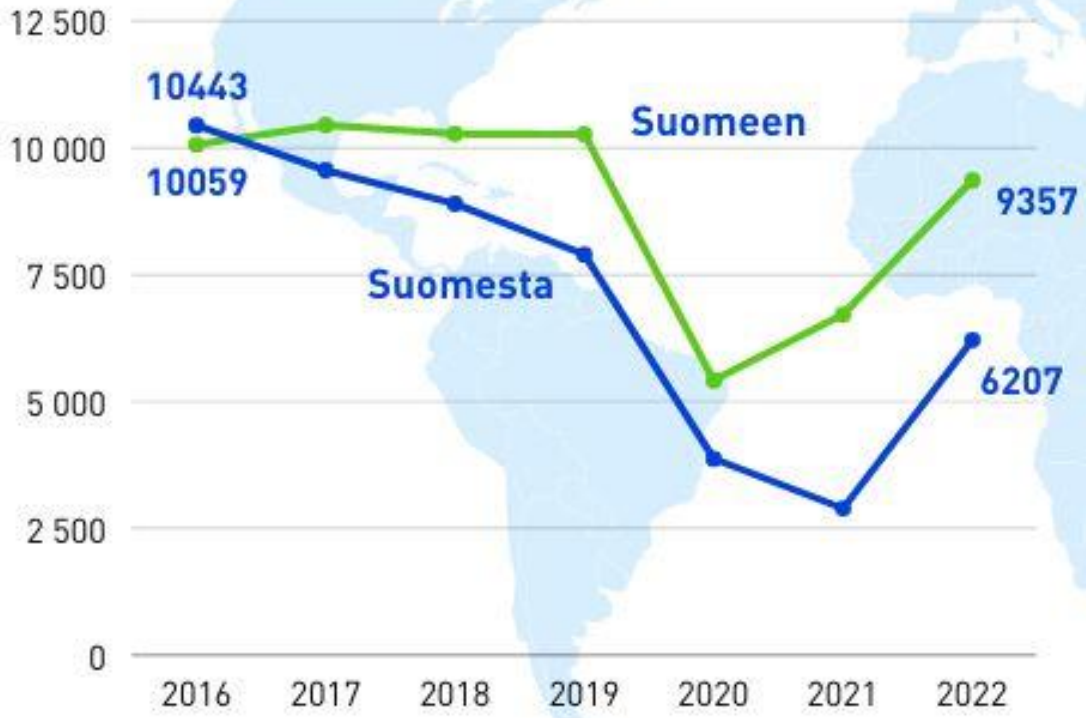

Lyhytkestoiset ulkomaanjaksot (alle 3 kk)

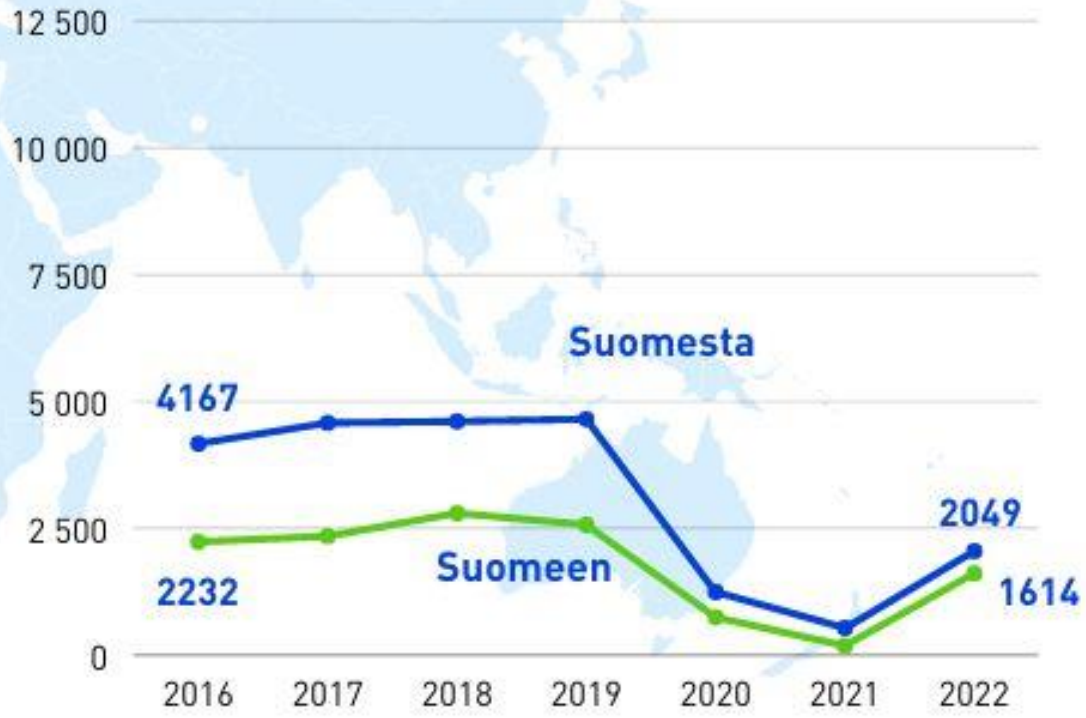

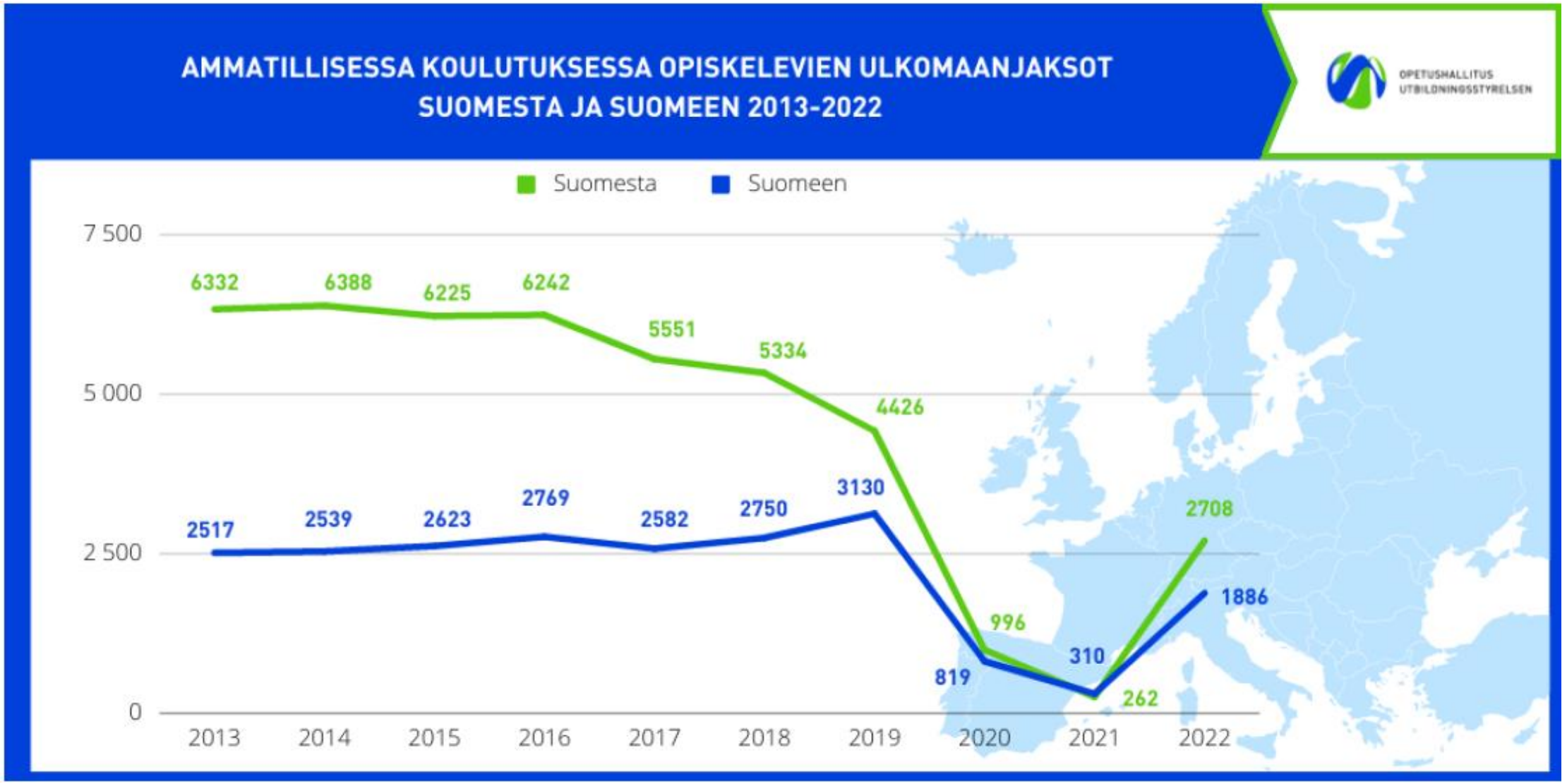
AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA OPISKELEVIEN ULKOMAANJAKSOT
SUOMESTA JA SUOMEEN 2013-2022
OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN
Suomesta
Suomeen
7 500
5 000
2 500
0
6332
6388
6225
6242
5551
5334
4426
996
262
2708
2517
2539
2623
2769
2582
2750
3130
819
310
1886
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022

Lukiot, 2016 – 2023, opiskelijaliikkuvuus

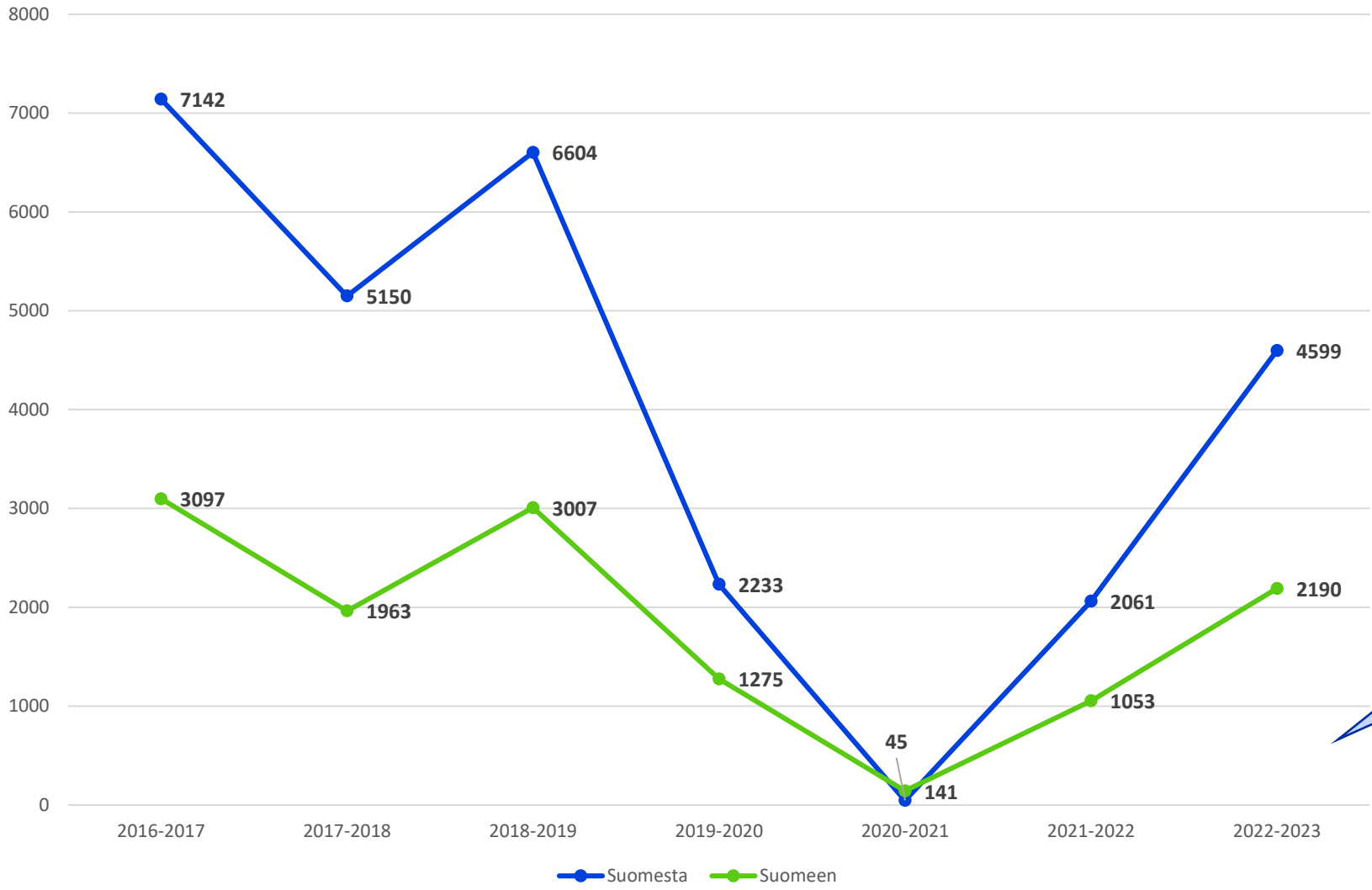

20.9% aloittaneista lukuvuonna 2022-2023

Lukioista ulkomaille lähtijöistä 5 % ja Suomeen tulevista 6 % tulivat vaihto-oppilasjärjestöjen kautta

Peruskoulut 2016 – 2023, oppilasliikkuvuus

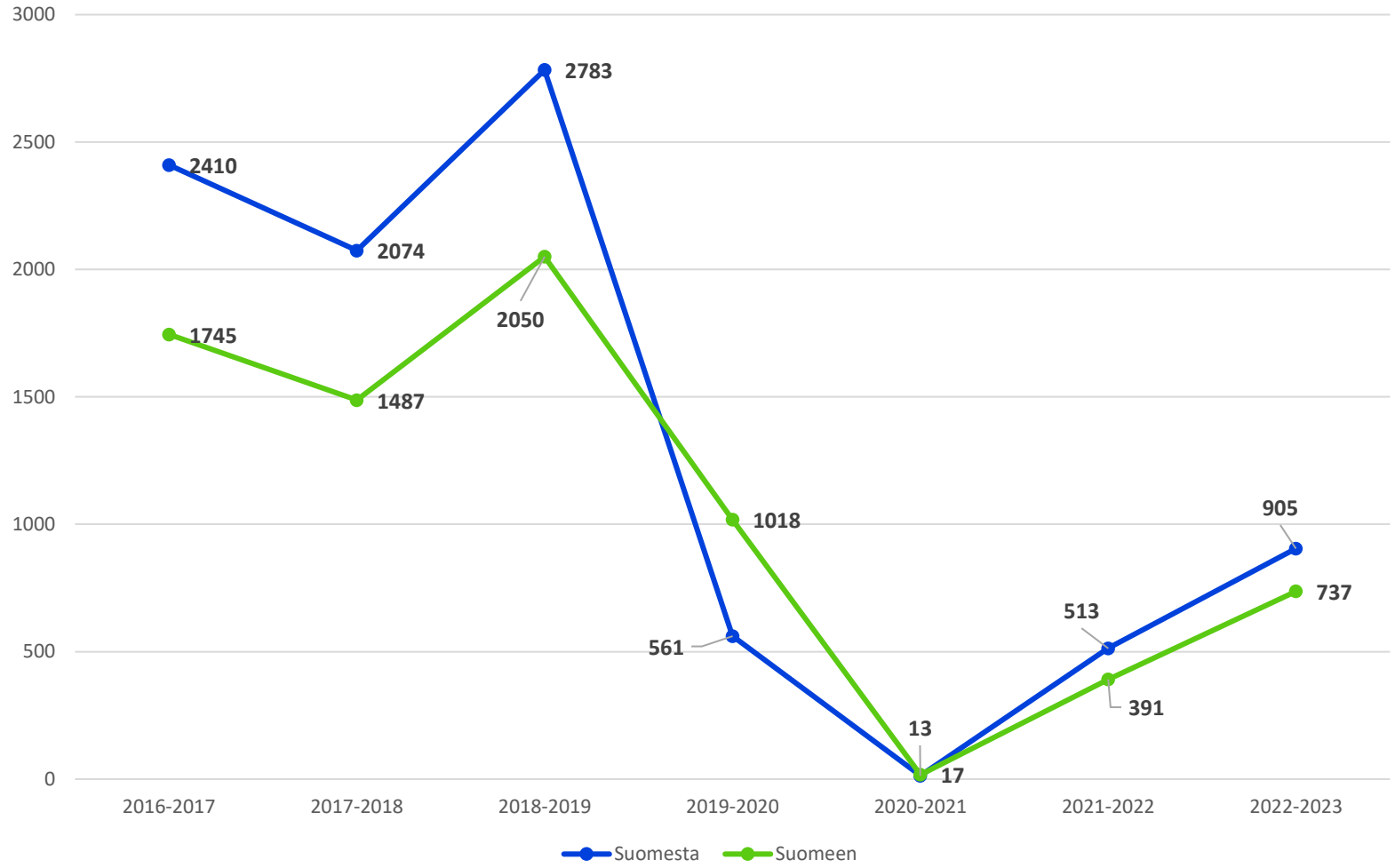

Suhteessa aloittaneisiin noin 1%

SYYT LASKEVAAN LIIKKUVUUTEEN JA KEINOT LIIKKUVUUDEN LISÄÄMISEKSI

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

SYYT

Ohjauksen ja tiedon puute

Taloushuolet: työssäkäynti, hintatason nousu

Paine valmistua nopeasti, opintotukikuukausien rajallisuus

Joustamattomat tutkinnot, vaihtoikkunan puute

Perhesyyt

Opiskelijoista yhä suurempi osa perheellisiä tai työssä käyviä aikuisopiskelijoita

Motivaation puute

Vähäinen koettu hyöty opintojen kannalta

Korkeakoulujen rahoitusmallin muutos ja vaikutukset korkeakoulujen toimintaan, kun kv-liikkuvuus ei enää ole rahoitusindikaattori

KEINOT

Tiedonjaon ja viestinnän parantaminen

Opiskelijoiden kannustaminen sekä ohjauksen ja tuen parantaminen

Hankitun kv-osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja siitä viestiminen

Joustavat opintosuunnitelmat, mahdollisesti vaihtoikkunat

Erilaisten liikkuvuusmuotojen hyödyntäminen erilaisille opiskelijoille

Kotikansainvälistymisen tehostaminen

Vaihtoprosessin yksinkertaistaminen ja helpottaminen

Resurssien kohdentaminen takaisin liikkuvuuteen korkeakouluissa

Henkilöstön kehittäminen

Johdon tuki ja sitoutuminen

Rahoitusmallin kehittäminen palkitsemaan liikkuvuudesta

Opetushallitus pitää komission Eurooppa liikkeellä – suosituksen ehdotusta erittäin tervetulleena, ja Suomen kanta ehdotukseen kannatettavana:

- Kansainvälisyysosaaminen on osa perustaitojamme yhä keskinäisriippuvaisemmassa maailmassa. **Kansainvälistymisen ja liikkuvuuden lisääminen palvelee työ- ja yrityselämämme tarpeita** ja vastaa omalta osaltaan myös osaajapulatilanteeseen parantamalla vastaanottokykyämme ja pitovoimaamme.

- Korkeakoulusektorilla ja ammatillisen koulutuksen osalta **nykyinen kehitys on johtamassa moninaistumiseen ja kahtiajakoon kansainvälistymisen suhteen**.

- **Liikkuvuuden lisääminen on huomioitava korkeakoulujen ohjauksessa**. Muun kansallisen ohjauksen näkökulmasta, olemassa olevien normien lisäksi, **suosituksessa mainitut kansalliset toimintasuunnitelmat ovat tärkeitä ohjaus- ja tavoitteenasetantavälineitä** kaikilla koulutusasteilla ja sektoreilla.

- Tulee kiinnittää huomiota siihen, että opetus- ja muulla henkilöstöllä on **johdon sitoutuminen ja tuki toimintaan sekä riittävästi työaikaresurssia toiminnan toteuttamiseen** osana työtehtäviä.

- **Mitattavia liikkuvuusjaksoja on tarkasteltava osaamislähtöisesti** niin, että myös lyhyempien liikkuvuusjaksojen kriteerinä on se, että se on toteutettu kansainvälisessä yhteistyössä, tarjoaa aidosti monikulttuurisen kokemuksen ja tuottaa kansainvälistä osaamista. Osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen osaksi myös lukio-opintoja sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnonosia on tärkeätä yhä edistää esim.informaatio-ohjauksella.

- **Indikaattorien osalta on paljon määritelmähaasteita** sekä korkeakoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa ja erityisesti muita vähemmän mahdollisuuksia omaavien henkilöiden osalta.

Suositus asettaa muita vähemmän mahdollisuuksia omaavien henkilöiden liikkuvuusosuudeksi kaikesta kansainvälisestä liikkuvuudesta 20 %:iin, mikä on kannatettavaa. **Nykyään EU-ohjelmat tukevat erityistä tukea tarvitsevia monipuolisesti.** Tavoitteen indikaattorit eivät kuitenkaan ole selkeitä tai yhteneväisiä Euroopassa, eikä tietojen koonti helppoa tietosuoja- ja yksityissyistä.

- Peruskoulujen ja lukioiden osalta myönnetty Erasmus+ erityistuki
    - vuonna 2022 9,96 % ja vuonna 2023 8 %
- Ammatillinen koulutuksen osalta myönnetty Erasmus+ erityistuki
    - vuonna 2022 12 % ja vuonna 2023 11,3 %
- Korkeakoulutus korkeintaan 2-3% erityistukia riippuen vuodesta
- Nuorisosektorilla vaihteluväli toiminnoittain 35 – 65 %
- Suomessa ei tällä hetkellä saatavilla muita kuin Erasmus+ tilastoja aiheen tiimoilta

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Kiitos!